

УДК 338.48

Мацикур Г.В.

Відокремлений структурний підрозділ «Тернопільський фаховий коледж Тернопільського національного технічного університету ім. Івана Пулюя»

АНАЛІЗ ВПЛИВУ ВІЙНИ НА ТУРИСТИЧНИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ

Matsykur G.

ANALYSIS OF THE IMPACT OF THE WAR ON THE TOURISM BUSINESS OF UKRAINE

Військовий стан наклав значний відбиток на всі сфери життя та економіки України, в тому числі і галузь туризму. Ще напередодні вторгнення, 14 лютого 2022 року міжнародні страхові компанії прийняли рішення припинити страхувати повітряні судна для польотів над Україною через високі ризики бойових дій. Відтак деякі авіакомпанії вимушені припинити польоти. Це був перший удар по туристичній галузі до фактичного початку війни. [1]

Український авіапростір почали покидати не лише іноземні авіакомпанії, але й українські, які користувались літаками, взятими у лізінг в закордонних власників. Так 12.02, за рішенням безпосереднього власника авіасудна, посадку рейсу Фуншал-Київ авіакомпанія SkyUp змушена була здійснити в аеропорту Кишинєва. [2]

В перший день агресії Президент України оголосив про введення воєнного стану в Україні. [3]

Через загрозу безпеки пасажирів та льотного складу відразу ж, 24 лютого, рішення про закриття повітряного простору України для цивільних користувачів прийняли ОЦВС та Державіаслужба України. Надання аеронавігаційних послуг у повітряному просторі України було призупинено. [4]

Тобто автоматично стало неможливим повернення додому учасників турів, що вже перебували за кордоном. Другою проблемою стала неможливість виконання взятих туроператорами зобов'язань щодо організації турів з датою початку після 24.02.2022 р.

Торгово-промислова палата України засвідчила форс-мажорні обставини: військову агресію Російської Федерації проти України та підтвердила, що зазначені обставини є надзвичайними, невідворотними та об'єктивними. Отже, якщо вони унеможливили виконання зобов'язань за умовами договору у встановлений термін, то існує необхідність обґрунтованого перенесення строків виконання зобов'язань та вирішення спірних питань мирним шляхом. [5]

Згідно до листа ТПП України щодо засвідчення форс-мажорних обставин, кожен із туроператорів вирішив проблеми по-своєму. Наприклад, один із найбільших українських туроператорів Join UP! призупинив свою діяльність, а всі кошти, які були сплачені за тури, були заморожені. Компанія заявила, що після припинення дії воєнного стану в країні вона зможе відновити операційну діяльність, а коштами можна буде скористатися для замовлення нових турів. [6]

Гіршими виявились справи в клієнтів туроператора TUI Ukraine - одного із найбільших туроператорів України. У березні 2022 року туркомпанія TUI відключила сайт і припинила відповідати на запити користувачів в соціальних мережах, а також через інші засоби зв'язку без пояснень, що буде із сплаченими туристами коштами і передплаченими турами. Повідомлялось, що працівники компанії знаходяться у небезпеці і компанія відновить роботу після перемоги. У липні СБУ арештувала корпоративні права компанії TUI. Вона була пов'язана з російським мільярдером Олексієм Мордашовим. Через таку ситуацію потерпіли туристи, співробітники туроператора, а також сотні агентів, багато з яких працювали з туроператором на умовах франшизи. Якщо туроператор не відновить своєї роботи, припинить існування їхній бізнес. Вважається, що в такій ситуації туристи зможуть отримати кошти лише через суди, які, як правило, затягуються на кілька років і малоімовірно. [7]

Подібні випадки, коли туристи виявились зовсім не захищеними перед обставинами, що виникли в державі і в бізнесі, не повинні повторюватись. Отже, великі надії всі учасники туристичного процесу покладають на видання нового Закону України «Про Туризм», розробка якого розпочалась у 2020 р. і який передбачатиме обов'язкове страхування турів. Він мав врахувати виклики, з якими зіткнулася галузь у зв'язку з пандемією коронавірусу, нові можливості, які має вітчизняний туризм, а тепер потребуватиме значних доробок, виходячи із викликів воєнного стану. [8]

Отже, раптова військова агресія ще раз підкреслила всі слабкі місця сучасного туристичного бізнесу, який зміг адаптуватись до умов всесвітньої пандемії, але зустрів нові проблеми після її завершення. Займаючись активною волонтерською діяльністю, допомогою ВПО та біженцям, фахівці галузі туризму показали свою надійну громадянську позицію, але, на жаль, стикнулися із зупинкою туристичного бізнесу чи значними втратами в ході його провадження.

Перемога у війні приведе до нової хвилі розвитку туризму, що ґрунтуватиметься на нових засадах, відповідно до отриманого досвіду і включатиме в себе нові напрямки внутрішнього туризму, так як Україна за час агресії привернула до себе увагу міжнародної спільноти.

Список використаних джерел:

1. Авіакомпанії зупиняють польоти над Україною, але небо залишається відкритим // Українська Правда. – 2022. URL: <https://www.pravda.com.ua>.
2. Польоти над Україною можуть бути припинені // Турсовет. – 2022. URL: <https://toursovet.com.ua/>.
3. Указ Президента України Про введення воєнного стану в Україні від 24.02.2022 №64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua>.
4. Оголошення про закриття повітряного простору України // Сайт Міністерство інфраструктури України Державне підприємство обслуговування повітряного руху України. – 2022. URL: <https://uksatse.ua/>.
5. Офіційний лист ТПП України щодо засвідчення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) // Торгово-промислова палата України. – 2022. URL: <https://uccr.org.ua>.
6. Join UP! в умовах воєнного стану: відповіді на найпоширеніші запитання // Join UP!. – 2022. URL: <https://joinup.ua>.
7. Відпочинок скасовується. Що буде з агентствами TUI після арешту рахунків туроператора // Фокус. – 2022. URL: <https://focus.ua>.
8. У Раді підготували оновлений законопроект про туризм // УНІАН інформаційне агенство. – 2022. URL: <https://www.unian.ua/>